

Egy ország a Duna mentén...

A történelminek prognosztizált dunai árhullám még meg sem érkezett Magyarországra, amikor már a folyó felső szakaszának valamennyi olyan pontján megelőző védekezés zajlott, amelyet a vízügyi szakemberek kritikusként ítélték meg. A kormány június negyedikén veszélyhelyzetet hirdetett Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom megye teljes területére, Pest megyében a Váci, Szentendrei, Dunakeszi és a Szobi járásokra, valamint Budapest Duna menti kerületeire. Tizedikén a veszélyhelyzetet kiterjesztették Pest megyében a Szigetszentmiklósi, a Ráckevei és az Érdi, Fejér megyében a Martonvásári és a Dunaújvárosi, Bács-Kiskun megyében a Kunszentmiklósi, a Kalocsai és a Bajai, Tolna megyében a Paksi, a Tolnai és a Szekszárdi, Baranya megyében pedig a Mohácsi járás közigazgatási területére is. Dr. Pintér Sándor belügyminiszter javaslatára a parlament nem sokkal később július 19-ig meghosszabbította a veszélyhelyzetet. Az országban intenzív árvízi védekezés 6 napon keresztül 807,4 kilométer hosszú töltésen folyt.

A munkálatokat Orbán Viktor miniszterelnök mindvégig az érintett területeken kísérte figyelemmel, az aktuális helyzetről minden nap ő maga tájékoztatta a közvéleményt. Az összességében több ezer kilométeres úton mások mellett vele tartott Dr. Bakondi György t. altábornagy, országos katasztrófavédelmi főigazgató. Az árvíz közvetlenül 206 ezer embert veszélyeztetett, közülük 1570 főnek kellett ideiglenesen elhagynia otthonát. A védekezésben összesen körülbelül hetvenháromezren vettek részt. Az árvíz idején a Dunán hajózási tilalom volt érvényben, megtiltották a folyó fölött a repülést, meghatározott területeken nem lehetett halászni, vadászni.

Az árvízi védekezés legkritikusabb pontjai Győrújfalun, Dunaszentpálon, Neszmélyen, Sződligeten, Mecsér, Pilismaróton, Tát, Dunabogdány, Kisoroszin, Nagymaros Szigetmonostoron, Tahitótfalun, Kisapostagon, Bátán, Baján és Dunaszekcső településeken voltak. A védekezési helyszíneken a katasztrófavédelem hivatásos tisztjei a polgármesterektől a védekezés irányítását 81 településen vették át. A Duna összesen 47 ezer 285 hektáros külterületet öntött el, 36 ezer 575 hektár erdőt és 10 ezer 710 hektár mezőgazdasági területet.

A Duna mellett 64 olyan veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem áll, amelyekre az árvízi védekezés során különös figyelmet kellett fordítani ezek egyikéből sem került szennyező anyag a Dunába.

Hazánknak Izrael, Szlovénia, Németország, Lengyelország, Szlovákia, Románia és Ukrajna ajánlotta fel segítségét a védekezésben, míg Magyarország Ausztriának, Szerbiának és Horvátországnak kínálta fel, hogy erővel, eszközzel nyújt támogatást.

Dunai légiszemle - fotó: H. Szabó Sándor ORFK

Miért lett ekkora árvíz?

Mindössze harminchat óra alatt zúdult le az a százötven milliméternyi csapadék az osztrák-német határ környékén június elseje után, amely fő kiváltója volt a mostani dunai árvíznek. Annak mértékéhez azonban kellett az a nyolc napon át tartó, eltérő erejű esőzés is, amely a Duna osztrák és német vízgyűjtő területeire, valamint az Inn, az Isar és a Traun mellékfolyók vízgyűjtőire zúdított szokatlan mennyiségű csapadékot. Az Országos Meteorológiai Intézet szakértője szerint az utóbbi évtizedek hasonló extrém eseteit – a 2002-es dunai árvizet, a 2010-es viharokat, valamint az idén márciusi rendkívüli havazást – a mostanival megegyező légköri ciklon okozta.

Az Európai Környezetvédelmi Ügynökség (EEA) egy, június elején publikált tanulmányában azt állítja: a globális felmelegedéssel egyre gyakoribbak lehetnek a Duna mostani áradásához hasonló árvizek. A dokumentum szerint az időjárás okozta károk növekedése elsősorban a modern agrárgazdálkodással – például az erdőirtással –, a lakosság számának emelkedésével és a hullámterek beépítésével magyarázható.

Utóbbi jelenségre, az árterek beépítésére hívta fel a figyelmet Láng István, az Országos Vízügyi Főigazgatóság műszaki főigazgató-helyettese is. A mostani árvíz hozamában megfelel az 1954-esnek, mégis sokkal magasabb szinten vonult le az akkorinál. A szakember szerint ez másként nem lehetséges, csak ha "valami gond van a hullámterekkel", azaz vagy szűkültek, vagy "olyan akadályok vannak bennük, amelyek nem oda valók", így például erdő, sűrű aljnövényzettel benőtt terület vagy oda épített házak.

Ezt az alapvető problémát két programmal kívánják megoldani: az Európai Unió által előírt árvízi kockázatkezelési tervvel és az ennek részét képező nagyvízi mederkezelési tervvel. Az utóbbi koncepciója szerint a jövőben egy folyó hullámterében ott, ahol az akadályozná az árvíz lefolyását, nem lehetne építkezni, ahol nem akadályozná, ott pedig lehetne. Ám a második esetben a tulajdonosok saját felelősségükre építkeznének, azaz az árvízkárokat az állam nem térítené meg nekik a költségvetés, vagyis a többi adófizető kárára.

Percről perce

Június 3. – hétfő

Még Ausztriában és Németországban védekeznek, amikor megalakul az Országos Műszaki Irányító

Törzs, az Országos Vízügyi Főigazgatóság védelmi szerve. Fő feladata a védekezés összehangolása. Doborgaznál, Gönyűnél és Nagybajcsnál a Duna szintje eléri az elsőfokú készültség szintjét. Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom megyére elrendelik a rendkívüli árvízvédelmi készültséget.

Június 4. – kedd

Budapesten és a folyó felső szakasza menti településeken megkezdik a lakosság tájékoztatását. Ekkor már több mint hatszázan dolgoznak a védekezésen: a főváros több pontján, Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom és Pest megyében. A kormány veszélyhelyzetet hirdet Győr-Moson-Sopron és Komárom-Esztergom megye teljes területére, Pest megyében a Váci, Szentendrei, Dunakeszi és a Szobi járásokra, valamint Budapest Duna menti kerületeire. E napig százharmincnégy embernek kell elhagynia otthonát.

Június 5. – szerda

Budapesten a főváros védelmi bizottsága átveszi a védekezés irányítását. A civil szervezetek – a Magyar Vöröskereszt, a Református Szeretetszolgálat, az Ökumenikus Segélyszervezet, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, a Baptista Szeretetszolgálat és a Katolikus Karitás – étellel és itallal segítik a védekezőket, továbbá felajánlásokat fogadnak, szintén a védműveken dolgozók számára. Szentendrén felállítják az itthon még újdonságnak számító árvíz elleni eszközt, a mobilgátat.

Június 6. – csütörtök

A Duna magyarországi felső szakaszán végig intenzív, tehát harmadfokú árvízvédelmi készültséget tartanak, Budapesten másodfokút. Öt megyében tizenöt településről 371 főnél tart a kitelepítettek létszáma, akik önkormányzati befogadóhelyekre és rokonokhoz kerülnek.

Június 7. – péntek

A miniszterelnök kora este bejelenti Győrújfalú kitelepítését. Hangsúlyozza: biztonsági intézkedésről van szó, az épített gát stabil, azonban a víznyomás olyan nagy, hogy biztonságosabb elhagyni a települést. Az intézkedés mintegy kétezer embert érint.

Június 8. – szombat

Háromszázötven roma önkéntes kapcsolódik be Pilismarót védelmi munkálataiba Komárom-Esztergom megyében. A Duna Nagybajcsnál 907 centiméteren tetőzik ezen a napon, harmincöt centiméterrel haladva meg az ott valaha mért legnagyobb vízállást. A folyó felső megyéiben még, a déli megyékben már intenzíven védekeznek.

Győr-Moson-Sopron megyében 3500-an, Budapesten 750-en, Pest megyében majdnem ezren dolgoznak a gátakon ezen a napon. Elzárt település Pilismarót, Dömös, Kisoroszi. Ekkorra 1110 ember hagyja el az otthonát. Ötvenegy utat kell teljes és tizenégyet félszélességben lezárni. Ezen a napon zárják le a Budapest-Hegyeshalom vasúti fővonal Almásfüzitő és Komárom közötti szakaszát. Az utasokat a szakaszon pótlóbuszok szállítják.

Pilismarót közelében – fotó: Jóri András

Június 9. – vasárnap

Nagybajcsnál és Komáromnál is túljutnak a tetőzésen, a vízszint lassan csökken a felső szakaszon – most az átnedvesedett gátak megtartása a cél. Orbán Viktor miniszterelnök átfogó tájékoztatást ad az árvízi helyzetről Esztergomban. A védekezésben ekkor több mint hétezer katona vesz részt, köztük 1200 tartalékos is. Csaknem 1800 vízügyi szakember szintén a védműveken dolgozik ekkor, egy részüket az árvíz által nem érintett tiszántúli megyékből csoportosítják át a megfelelő helyekre. Kora délutánig harmincnégy településről 1348 embert telepítenek ki, eddig negyvennégy utat zárnak le a Duna áradása miatt. A védekezés fontosabb helyszínei Győrújfalu, Dunaszentpál, Koroncó Győr-Moson-Sopron megyében; Komárom, Esztergom, Dunaalmás Komárom-Esztergom megyében; Százhalombatta, Dunabogdány, Tahitótfalu, Szigetmonostor, Nagymaros Pest megyében. Budapesten a Margitsziget, a Római part, a Batthyány tér környéke és a rakpartok.

Június 10. – hétfő

Budapesten 891 centiméteren tetőzik a Duna vasárnapról hétfőre virradó hajnali két órakor. A főváros és a többi megye védművei kitartanak, de Budapesten a csatornarendszerekből sok helyütt feltör a víz, amit sikerül lokalizálni. A Margitszigeten a talajvíz tör fel, emiatt csak hivatásosok maradhatnak a védekezési területen. Pest megyében az árhullám kisebb szakaszokon megtépázza az ideiglenes védműveket, lakott

területeket komolyabb mértékben sehol sem önt el. Ezen a napon döntenek a védelmi erők fokozatos és folyamatos átcsoportosításáról a Dunával érintett déli megyékbe. Orbán Viktor miniszterelnök és Dr. Bakondi György t. altábornagy, országos katasztrófavédelmi főigazgató Fejér megyében Ercsiben, majd Kisapostagon ellenőrzi az árvízvédelmi munkákat.

Június 11. – kedd

Megkezdik a Győr-Moson-Sopron megyei Győrújfalú lakóinak visszatelepítését, aznap csaknem kilencszázan térnek vissza otthonukba. A felső szakaszon tovább apad a folyó, Bács-Kiskunban Baján és Tassnál, Tolna megyében Bátán és Dunaföldvárnál, Baranya megyében pedig Dunaszekcsőn, Báron és Mohácson erősítik a védműveket. Estére e déli megyékben is intenzívvé válik a védekezés.

Június 12. – szerda

Budapesten számos korlátozást feloldanak, Pest megye több településén már a gátak elbontását, illetve a takarítást és a fertőtlenítést kezdik meg. Megnyitják a Batthyány téri metróállomást. A Margitszigetet ugyan nem öntötte el a Duna, de a belvíztől átázott talajban meglazul a fák gyökérzete, a sziget zárva tart. Győr-Moson-Sopron megyében Győrújfaluban már a nyúlógátat bontják és ürítik a homokzsákokat. Reggel öt órakor 989 centiméterrel tetőzik a Duna Bajánál. A Tolna megyei Bátán lezárják a közutakat és folyamatosan ellenőrzik a védvonalakat. Baranya megyében Dunaszekcsőn, Mohácson és Báron folynak védekezési munkálatok. A miniszterelnök ezen a napon jelenti be, hogy a kormány döntött a helyreállításról és Dr. Bakondi György t. altábornagyot, országos katasztrófavédelmi főigazgatót nevezik ki helyreállítási biztosnak.

Szentendre, mobilgát – fotó: Jóri András

Június 13. – csütörtök

A helyreállítási biztos beszámolt a várható menetrendről, első helyen említve a közutak és a

vasútvonalak megtisztítását, a közlekedés újraindítását. Ezt követően jöhet a mentés és fertőtlenítés. Ezen a napon Mohácsnál tetőzik a Duna 964 centiméteren. Az északi megyékben már túlnyomó részben a védműveket bontják, a homokzsákokat ürítik és zajlik a lakosság visszatelepítése. Eközben szerdáról csütörtökre virradóan Dunaszekcsőn még megfeszített árvízvédelmi munka folyik.

Június 14-16. – péntek-vasárnap

Budapest szívében számos fontos utat nyitnak újra június 14-én a forgalom előtt. Pest megye korábbi kritikus pontjain is bontják már a gátakat és fertőtlenítenek. Északabbra már a károkat mérik fel. A déli Bács-Kiskun megyében is csökkentik a katasztrófavédelem hivatásos erőnek létszámát. Pintér Sándor belügyminiszter és Bakondi György, helyreállítási miniszterelnöki megbízott nyílt levélben köszöni meg az árvízi védekezésben részt vett hivatásosok és civilek munkáját és áldozatvállalását.

Győr-Moson-Sopron megyében hat, Pest megyében tizenhat település foglalkozik már a helyreállítással. Egyre több útszakasz nyílik meg a forgalom előtt. Június 15-én este a Szigetközben megkezdik a szúnyogritkítást. Egy nappal később, június 16-án a vízszint annyira csökken, hogy az északi megyékben szinte minden településen elbonthatják a homokzsákfalakat és megkezdhetik a fertőtlenítést. Győr-Moson-Sopron és Fejér megyében már nincs árvíz miatt elzárt út vagy útszakasz. Estére a két elzárt Komárom-Esztergom megyei település, Pilismarót és Dömös is elérhető közúton.

Június 17-18. – vasárnap-hétfő

Június 17-én, vasárnap Tolna, Baranya és Bács-Kiskun megye kivételével ütemesen halad az árvíz utáni helyreállítás folyamata. Ebben a három megyében még jelentősebb árvízi védekezés van. Újabb utak szabadulnak fel Pest megyében is – sok más mellett a 11-es főút is teljes hosszában járható. Budapesten a tíz árvíz által érintett kerületből kettőben már teljesen elkészülnek az ideiglenes gátak visszabontásával és a fertőtlenítéssel. Az árvíz miatt kitelepített 1570 emberből már 898-an hazatérhetnek.

Június 18-ra a dunai árhullám jelentős része levonul Magyarország területéről, alig néhány nappal a tetőzések után a kilencvenöt érintett településből harminchétben már a helyreállítási munkálatokat is befejezik, ott az élet visszatér a normális kerékvágásba. A hazatelepülők száma ekkor 916. Négy megyében és a fővárosban már minden út járható, vagyis Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Fejér és Baranya

megye útjain korlátozás nélkül közlekedhetnek az autósok.

Esztergom – fotó: Stolczenberger Klára tű. főhadnagy

Árvíz számokban

Jelentős erőket mozgatót meg a dunai ár elleni védekezés. Felkészülni az árhullám fogadására, majd több napon át medrében tartani a hatalmasra duzzadt folyót – mindez sok-sok ember összefogásával, sok száz technikai eszköz és jármű bevetésével, valamint sok millió homokzsák gátakba építésével sikerülhetett. Az országban hat napon keresztül 807,4 kilométer hosszan védekeztek intenzíven az ár ellen. A küzdelem első kilenc napjában – június negyediké és tizenharmadika között – a rendvédelmi szervek hivatásos állományú tagjai és a rendvédelmi hallgatók közül összesen 18687-en kapcsolódtak be a munkába. Mellettük 8306 katona is dolgozott a gátakon.

Győrújfalu – fotó: Jóri András

A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság HUNOR és HUSZÁR speciális mentőcsapatait nyolcvankilencen képviselték a legkritikusabb helyeken. A megyei önkéntes mentőszervezetektől 369, az önkéntes tűzoltók

közül 3500, a polgárőrségtől 1090 ember segédkezett a védműveknél. Rendkívül sok, összesen 36780 civil önkéntes vette ki részét a feladatokból – ők saját lakókörnyezetük mellett mások ingatlanát is védték; mellettük 6018 közfoglalkoztatott járult hozzá a sikeres védkifejlethez. A védekezés legnehezebb napján, június tizedikén kilencvenöt településnél erősítették és tartották a gátakat – összesen 13253 ember küzdött ekkor egy időben a víz ellen.

Nemcsak a felvonultatott erők, hanem a lezúduló víz tömege és így a folyó vízmagassága is rendkívüli volt – a legtöbb helyen meg is döntötte a korábbi rekordszinteket. Nagybajcsnál 907 centiméterrel tetőzött a Duna, harmincöt centiméterrel haladva meg az ott valaha mért legmagasabb vízállást. Budapestenél 891 centiméter volt a mostani csúcs, harmincegy centiméterrel túllépve a korábbi legmagasabb értéket. Mohácsnál, ahol az árhullám elhagyta az országot, 964 centiméterig nőtt a vízszint, ezúttal húsz centivel alatta maradv a eddigi legmagasabb értéknek.

A beépített anyagok mennyisége és felhasznált gépek száma jól mutatja a védelmi munkálatok léptékét. A gátak megerősítésére, ideiglenes védművek kialakítására valamivel több mint tízmillió homokzsákot és 242 ezer köbméter homokot használtak fel: bevetettek 254 munkagépet, 1092 szállítóeszközt és összesen 338 szivattyút – utóbbikat a szivárgások és a belvizek ellen. A rendkívüli eszközöket igénylő helyeken és esetekben kilenc helikoptert és 573 terepjárót is igénybe vettek. Bár az intenzív védekezésnek köszönhetően lakott területekben nem esett komolyabb kár, a Duna mégis elöntött valamivel több mint negyvenhétezer hektár külterületet, harminchat és fél ezer hektár erdőt, és csaknem tizenegyezer hektár mezőgazdasági területet.

A főváros sem úszta meg...

Budapest felkészülten várja az árvizet – ezt Pesti Imre kormány megbízott, a főváros védelmi bizottságának vezetője jelentette ki június 5-én a Margitszigeten. A helyszín megválasztása nem volt véletlen; ugyanitt szögezte le Dr. Bakondi György tű. altábornagy, országos katasztrófavédelmi főigazgató, hogy a fővárosban a Margitsziget védelme, „nemzeti kincsünk bevédése” az egyik legnagyobb feladat. A készülődés mértéke elárulta, hogy Budapestet is minden erővel próbálják majd megvédeni az évszázad legmagasabb árvizétől. Csak a Margitszigeten háromszázezer homokzsákot töltöttek meg, a Római parton pedig csaknem két

kilométer hosszan támasztották meg a nyúlgátat. Az előző éjszaka a budapesti gátak megerősítésén éjjel kétezeren, nappal ötezeren dolgoztak a felkészülés időszakában.

A Margitsziget – s végül az egész főváros is – valóban megmenekült; a levonuló ár sehol nem szakította át a védműveket, emberéletben sem esett kár, a védekezés idején viszont az összefogás és az együttműködés szép példái mutatkoztak meg. A budapestiek türelemmel viselték a jelentős forgalomkorlátozásokat: az alsó és felső dunai rakpartok lezárását, a Batthyány tér és az Árpád út egy részének kivonását a közúti forgalomból, s az ezzel járó forgalmi dugókat. A gátak megerősítésében, ideiglenes védművek építésében pedig több mint tízezer ember – hivatásosak és civilek – vette ki részét Budapesten, eközben másfél millió homokzsákot építettek be a gátakba, védművekbe.

Margitsziget – fotó: H. Szabó Sándor ORFK

A Duna június 10-i tetőzése után két nappal – miután a vízállás 735 centiméterre csökkent – már kezdték bontani a gátakat a főváros néhány helyszínén. Csütörtökön-pénteken számos fontos utat megnyitottak, vasárnap és hétfőn pedig a dunai rakpartokat is visszaadták a forgalomnak.

A Margitszigeten viszont jelentősebb kárt okozott a belvíz – sok fa gyökérzete végzetesen meggyengült és vagy tucatnyi ki is dőlt közülük, továbbá a terep sem járható a magas vízszint nyomán. Ezért a Margitszigetet csak fokozatosan adják majd vissza a forgalomnak, turistáknak és a pihenni vágyó budapestieknek.

Akiknek nem lett volna kötelező ott lenni

Ösztönösen, a segíteni akarástól vezetve indultak a civilek a gátakra az idei árvíz idején, támogatandó a hivatásosok munkáját. A csaknem harmincnyolcezer önkéntes ereje nélkül aligha lett volna ennyire sikeres a védekezés, nehezebb lett volna megtölteni és a gátakba építeni a több mint tízmillió homokzsákot, megvédeni a néhány ponton kritikussá vált védvonalakat.

A civil önkéntesek azonban nem csak az első vonalakban dolgoztak: segítségük sokoldalú volt, a szolidaritás a háttérben is sokféleképpen megnyilvánult a védekezés kritikus napjaiban. Vállalkozók ajánlották fel gépjárműveiket a szállításokhoz, élelmiszert és eszközöket adományoztak a védekezésben résztvevőknek, vagy éppen a katonai mozgó konyhákba álltak be háziasszonyok meleg ételt készíteni a védművek erősítésén dolgozóknak.

A védekezéshez kapcsolódó civil önkénteseknek ráadásul az összefogás élményét is nyújtotta a közös munka és erőfeszítés és persze a hatalmas munkával elért siker. Mint mondták, széthúzás helyett az összefogás valóban felemelő élményét tapasztalhatták meg a gátakon.

A polgári lakosság mellett sok egyéb civil vagy félig civil szerveződés segített tartani a gátakat vagy a lelket a gátak erősítésén dolgozóknak. Az első vonalban tevékenykedtek – több mint három és félszázan – az önkéntes mentőszervezetek tagjai. Mellettük dolgozott 3500 önkéntes tűzoltó, több mint ezer polgárőr és hatezer közfoglalkoztatott.

Aligha lehetne túlbecsülni a karitatív szervezetek – a Magyar Vöröskereszt, a Református Szeretet-szolgálat, az Ökumenikus Segélyszervezet, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, a Baptista Szeretetszolgálat és a Katolikus Karitás – szerepvállalását. A védvonalak több pontján a segédkeztek: a máltaiak és a baptisták többek között Budapesten a Margitszigetet és a Római partot védők ellátásában. A Katolikus Karitás elsősorban a védekezéshez adott eszközöket, segítette a kitelepítetteket, önkénteseket biztosított a gátakhoz. A baptista szolgálat sok millió forint értékben élelmiszert és tisztítószert ajánlott fel, és több száz önkéntest a védekezéshez, míg iskolákat felajánlották az önkéntesek elszállásolásához. A Magyar Református Szeretetszolgálat Dunaalmáson és Tahitót-falun kínált fel konyhakapacitást az önkéntesek ellátásához.

Győrújfalu – fotó: Jóri András

Jelentős pénzbeli adomány is érkezett a nemzeti összefogás számlaszámára: június 8. és 18. között 362 millió 930 ezer forintot adományoztak – a számlára befizetéssel vagy SMS üzeneten keresztül.

Kitelepítésekre is szükség volt

Emberéletben szerencsére nem esett kár a júniusi árvíz során, pedig kétszázhatvan embert fenyegetett a folyó áradása Magyarországon. A sikeres védekezésnek köszönhetően azonban kitelepíteni is csak 1570 személyt kellett – legtöbbször a folyó felső, északi megyéiből. A katasztrófavédelem ennél nagyobb számú kitelepítést is sikerrel véghezvitt volna, hiszen a tervekben mindig a legrosszabb forgatókönyvekre készülnek a szakemberek. Ez utóbbi szerint akár nyolcvanhat ezeren is rákényszerülhettek volna otthonuk elhagyására a felső megyékben és Budapesten. A védekezők erőfeszítésének hála, csupán töredék ennyien voltak kénytelenek pár napig rokonoknál vagy önkormányzati befogadó helyeken lakni.

Az árhullám tetőzése előtt, megelőző jelleggel tizenhat település 474 polgárát kitelepítették ki – ők mindannyian a Duna ár- vagy hullámterében laktak. A Fejér megyei Adonyban az árterületen álló üdülőingatlanok lakóinak kellett kiköltözniük. Pest megyében a védelmi bizottság hasonló döntése Szigetszentmiklós, Halásztelek, Szigetújfalu és Lórév, Nagymaros, Budakalász, Kisoroszi, Dunabogdány, Leányfalu, Szentendre, Szigetmonostor, Szob, Tahitót-falu lakóinak egy részét érintette. Komárom-Esztergom megyében negyvennyolc, a főváros négy kerületében száznál is több embert érintett ekkor a kitelepítés.

Tahitótfalu – fotó: Jóri András

Már a védekezés kellős közepén költöztették el a Győr-Moson-Sopron megyei Győrújfalú teljes lakosságát június hetedikén, pénteken. A miniszterelnök jelentette be a biztonsági célú lépést – a gátak kitartottak ugyan, de a katasztrófavédelem szakemberei szerint az előntés lehetőségét sem lehetett kizárni. A kora este végrehajtott evakuáció a teljes lakosságot érintette, mintegy kétezer embert. Ugyancsak az áradás csúcán volt kellett kitelepíteni a Szigetmonostorhoz tartozó Horány százhatvanlakóját – itt egy magas partot lépett át a Duna június 9-én, vasárnap.

Az árhullám levonultával és a veszély elmúltával gyorsan visszatérhettek házukba a lakók. Elsőként Győrújfalú lakossága tért haza, a kitelepítés után mindössze négy nappal. Ugyanekkor, június tizenegyedikén a horányiak első csoportja is hazatérhetett. Június huszadikáig – két héttel az első kitelepítések után – az 1570 érintettből 1248-an tértek vissza otthonukba.

Intenzív védekezés után azonnali helyreállítás

Győrújfaluban, az árvíz idején kitelepített községben jelentette be június tizenkettedikén a helyreállítás kezdetét Orbán Viktor miniszterelnök, egyben bejelentve, hogy Dr. Bakondi György tű. altábornagyot, országos katasztrófavédelmi főizgatót nevezte ki helyreállítási miniszterelnöki megbízottá. A tábornok másnap kormányzóvivői tájékoztatón ismertette a helyreállítás menetrendjét: legfontosabb feladat a közutak és vasútvonalak megtisztítása azért, hogy mihamarabb korlátozások nélkül megindulhasson a közlekedés. Ezt követi a Duna által előntött területek mentesítése és fertőtlenítése, amivel egyenértékű feladat a szúnyogpopuláció ritkítása az árral érintett területeken. Végül a településeken

belüli, majd kívüli védművek visszabontása következik.

A helyreállítás nagy erővel indult meg már a bejelentés napján. Másnap, június tizenegyedikén Budapest szívében a közlekedés szempontjából fontos utakat nyitottak meg a forgalom előtt. Pest megye árvízi szempontból kritikus pontnak számító településein is megkezdtek a gátak bontását és a terület fertőtlenítését. Győr-Moson-Sopron megyében hat, Pest megyében tizenhat település foglalkozott már a helyreállítással, a többi érintett településen a károkat mérték fel.

A szúnyoggyérítést a Szigetközben kezdték június tizenötödikén: a földi-kémiai, valamint a néhány nappal később megkezdett légi eljárást folyamatosan kiterjesztették Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom és Pest megyére, valamint Budapestre is, később az árvízzel érintett déli megyékre. Az első ütemet szinte azonnal követte a második, június 28-án nagy erővel újabb irtás kezdődött.

Közben napról napra több település váltott át védekezésből helyreállításba. Június tizenharmadikára a dunai árhullám jelentős része levonult Magyarországról. A korábban kitelepített 1570 lakó közül 916 már visszaköltözhetett otthonába. Június huszadikára, a helyreállítási program nyolcadik napjára a kilencvenöt érintett településből ötvenkettőben befejezték a munkát, eltávolították a homokzsákokat, védműveket – a falvak és városok több mint felében tehát az élet visszatért a régi kerékvágásba. Budapesten tíz kerületből nyolc tüntette már el az áradás nyomait, a Margitsziget északi részét pedig megnyitották. Az állami közutak kilencvenöt százaléka ismét nyitva állt a forgalom előtt Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Fejér, Baranya, Pest és Tolna megyében.

Baja, Petőfi sziget – fotó: Bács-Kiskun MKI